

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

A határozat száma: Pfv.I.21.122/2018/6.

A tanács tagjai: . Harter Mária a tanács elnöke
 . Mocsár Attila Zsolt előadó bíró
 . Szabolcsi-Varga Krisztina bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője:
 . Léhner Zsuzsanna ügyvéd
(ügyvéd címe)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője:
 Ügyvédi Iroda
(Ügyvédi Iroda címe;
 ügyintéző: Dr. Szabó László János ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
 az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
 émi Törvényszék
 1.Pf.21.297/2017/6.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
 Járásbíróság
 2.P.20.172/2017/23/I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és a perben nem álló hitelező 2006. április 10-én szabad felhasználású deviza alapú hitelszerződést kötöttek. A hitelkeret összegét 83.740 CHF-ben, a hitelkeret terhére igénybe vehető kölcsön maximális összegét 11.750.000 forintban határozták meg. A hitelezőtől kapott kölcsön visszafizetésének biztosítására 2006. április 10-én a hitelező mint zálogjogosult, a felperes mint zálogkötelezett ingatlan önálló zálogszerződést kötöttek, a felperes zálogkötelezettséget a tulajdonában álló **perbeli** ingatlannal. A felperes a hitelszerződéssel összefüggésben 2006. április 18-án közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tett. A hitelszerződésről készült

magánokirat 10.1. pontja szerint a hitelező által a felpereshez intézett írásbeli nyilatkozatokat, amelyeket a felperes részére a kölcsön igénylésre vonatkozó, a hitelezőhöz benyújtott dokumentumokban megjelölt levelezési címre, valamint a felperes által a hitelezőhöz intézett azon írásbeli nyilatkozatokat, amelyeket a hitelező címére tértivevényes postai küldeményként szabályszerűen postára adtak, a másik féllel közöltnek, részére kézbesítettnek kell tekinteni akkor is, ha a küldemény ténylegesen kézbesíthető nem volt, vagy azokról a másik fél nem szerzett tudomást, mégpedig a küldeménynek az első postai kézbesítése megkísérlése napjától, ha ez nem állapítható meg, akkor a postai kézbesítés második megkísérlése napjától számított 5. munkanapon, ha ez sem állapítható meg, vagy a kézbesítés másodszori megkísérlésére nem is került sor, akkor azon a napon, amelyen a kézbesítetlen küldeményt a posta a feladónak visszaküldte. A szerződő felek a 10.7. és a 10.8. pontokban foglaltak szerint abban is megállapodtak, hogy az egyedi szerződésben nem szabályozott kérdésekben a hitelező általános üzleti feltételei, lakossági üzletszabályzata, mindenkor hatályos kondíciós listája és hirdetménye, valamint a vonatkozó jogszabályi előírások az irányadóak. A hitelező a felperes részére az egyedi szerződés megkötését megelőzően átadta általános üzleti feltételeit, lakossági üzletszabályzatát, hirdetményét és kondíciós listáját, amelyek tartalmát a felperes megismerte, elfogadta és az azokban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismerte el. A hitelező általános üzleti feltételeinek 9.4. pontjában foglaltak szerint a hitelező az értesítéseket a felperes által megadott levelezési címre küldi. A hitelező a felperes részére szóló iratokat, értesítéseket nem köteles ajánlottan vagy tértivevénnyel postára adni. Ellenkező bizonyításig az elküldést megtörténtnek kell tekinteni, ha az eredeti irat másolata (ide értve a számítógépről bármikor kinyomtatható másolatot is) a hitelező birtokában van és az elküldést kézjeggyel ellátott feladójegyzék, feladóvevény, vagy a hitelező e célból vezetett nyilvántartása igazolja. Ha a kézbesítésre vonatkozó jogszabály vagy a felek közötti szerződés eltérően nem rendelkezik, Európa területén a postára adástól számított 5 nap elteltével a hitelező jogosult úgy tekinteni, hogy az írásos értesítést a felperes megkapta. A hitelező lakossági üzletszabályzata I.4. pontja értelmében a hitelező által a felpereshez intézett azon írásbeli nyilatkozatokat, amelyeket a felperes részére a hitelezőhöz benyújtott dokumentumokban megjelölt levelezési címre szabályszerűen postára adtak, a másik féllel közöltnek, részére kézbesítettnek kell tekinteni.

- [2] A perben nem álló Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (a továbbiakban: APEH) végrehajtást kezdeményezett a felperes ellen, ennek során 2008. január 16-án lefoglalta a felperes **perbeli** ingatlanát és tájékoztatta a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás lehetőségéről a hitelezőt. A Tapolcai Városi Bíróság 1904-1.Vh.158/2008/6. számú 2008. július 31-én jogerőre emelkedett végzésével megállapította a hitelező mint zálogjogosult kielégítési jogának megnyíltát és engedélyezte a végrehajtási eljárásba való bekapcsolódását 67.715,73 CHF és járulécai követelése erejéig. A végrehajtó 2009. március 5-én megállapította a végrehajtási eljárás szünetelését figyelemmel arra, hogy az APEH az előleget nem fizette be, a hitelező által befizetett 100.000 forint visszautalásáról intézkedett. A hitelező 2009. március 25-én felhívta a végrehajtót, hogy az általa befizetett 100.000 forintot melyik számlára utalja át, kérelme a végrehajtóhoz 2009. március 27-én érkezett meg.
- [3] A hitelező a végrehajtási eljárásba való bekapcsolódásának engedélyezését megelőzően közjegyzői okiratba foglaltan 2008. június 9-én a kölcsön jogviszonyt azonnali hatállyal felmondta arra hivatkozással, hogy a felperes 2007. június 14-én késedelembe esett tartozása megfizetésével és többszöri felszólítás ellenére sem tett eleget fizetési kötelezettségének.
- [4] A hitelező 2011. szeptember 12-én keltezett levelében tájékoztatta a felperest tartozásának összegéről és felszólította, hogy lejárt tartozását 8 napon belül egy összegben fizesse meg. A hitelező a felszólító levelet 2011. szeptember 16-én adta postára. A hitelező 2013. szeptember 24-i,

2014. január 6-ai, 2014. június 4-ei keltezésű fizetési felszólítást is küldött a felperesnek, majd a felperessel szembeni követelését 2014. június 6-án az alperesre engedményezte. Az engedményezésről szóló értesítést megküldte a felperesnek, a küldemény átvételének időpontja 2014. június 26. volt. Az alperes közjegyzői okirat záradékolásával 2016. június 13-án végrehajtást kezdeményezett a felperes ellen.

A felperes keresete, az alperes védekezése

- [5] A felperes az ellene indult végrehajtás megszüntetését kérte elsődlegesen arra hivatkozással, hogy a végrehajtani kívánt követelés elévült, másodlagosan pedig arra hivatkozott, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre.
- [6] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság a végrehajtást megszüntette, az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [8] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a hitelező zálogjogosultként bekapcsolódott az APEH által kezdeményezett végrehajtási eljárásba, amely végrehajtási eljárásban 2009. március 25-én történt olyan végrehajtási cselekmény, ami a végrehajtási jog elévülését megszakította: a hitelezőnek a 2009. március 25-én keltezett megkeresése 2009. március 27-én érkezett meg a végrehajtóhoz. Ezt követően nem volt olyan végrehajtási cselekmény, ami a végrehajtási jog elévülését megszakította volna. Az alperes által hivatkozott írásbeli felszólítások a követelés elévülését nem szakították meg, mivel az alperes nem bizonyította, hogy azokat a felperes megkapta. Az alperes bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette, ennek következményét a terhére kellett értékelni. A hitelező egyébként is felmondta a kölcsön jogviszonyt, emiatt a szerződés megszűnt, egy megszűnt szerződés részét képező általános üzleti feltételre, illetve lakossági üzletszabályzatra, az abban foglaltakra hivatkozni nem lehet. A felperes a keresete másodlagos indokaként megjelöltekkel összefüggésben - a bíróság felhívása ellenére - nem állította perbe a hitelezőt, ezért a bíróság úgy tekintette, hogy keresetét ebben a részében nem tartotta fenn.
- [9] A másodfokú bíróság ítélete indokolásában hangsúlyozta: tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a szerződés felmondását követően az általános üzleti feltételek és a lakossági üzletszabályzatban foglaltakat ne lehetne alkalmazni, azonban a hitelező írásbeli felszólításait azért nem kellett értékelni a végrehajtási jog elévülésének megítélése körében, mert a végrehajtási záradékkal ellátható okiratok alapján közvetlenül végrehajtható követelések az okiratban meghatározott határidő elteltével nemcsak esedékessé, hanem végrehajthatóvá is válnak. Az ilyen követelések esetében a végrehajtási jog elévülése akkor kezdődik, amikor a követelés végrehajtási úton való érvényre juttatásának valamennyi feltétele bekövetkezett, vagyis a teljesítési határidő letelte utáni napon. Ettől az időponttól kezdve az elévülés megszakítására csak végrehajtási cselekmény alkalmas, az alperes által hivatkozott és - állítása szerint - a felperes részére kézbesített fizetési felszólítások az elévülés megszakítására nem alkalmasak. Ezen írásbeli felszólítások kézbesítésének körülményeit az elsőfokú bíróságnak nem is kellett volna vizsgálnia. A másodfokú bíróság döntése alapjaként hivatkozott a Kúria Pfv.I.20.184/2013/9. és Pfv.I.21.768/2016/9. számú határozataira, a BH 2014.151. eseti döntésre. 2009. március 25-ét követően 2016-ig (amikor is a közjegyző a jogutódlás kérdésében döntött) a végrehajtási jog elévülését megszakító végrehajtási cselekmény nem történt, ezért a végrehajtási jog elévült.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[10] A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása, a kereset elutasítása, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt - az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

Érvei szerint az elsőfokú ítélet jogszabálysértő, mert az elsőfokú bíróság a bizonyítási kötelezettséget tévesen határozta meg, nem vette figyelembe a hitelező általános üzleti feltételeiben és lakossági üzletszabályzatában foglaltakat, hiszen a szerződő felek az egymásnak szóló dokumentumok kézbesítését részletesen szabályozták. A hitelezőnek nem kellett a küldeményeket ajánlott, tértivevényes formában postára adni, a küldemények elküldését megtörténtnek kellett tekinteni ellenkező bizonyításig, ha a hitelező rendelkezett az eredeti irat másolatával és az elküldést a hitelező nyilvántartása, vagy a feladójegyzék, a feladóvevény igazolta. A hitelező általános üzleti feltételeiben, illetve a lakossági üzletszabályzatban foglaltakat alkalmazni kellett volna annak ellenére, hogy a szerződési jogviszony felmondással megszűnt. A lakossági üzletszabályzat III.20. pontjában foglaltak értelmében a szerződés azon a napon szűnik meg, amikor az adós minden fizetési kötelezettségének eleget tett. A jogviszony felmondásával csupán lejárttá és egy összegben esedékessé vált a követelése, de ez a jogviszonyt nem szüntette meg. A felperesnek kellett volna igazolnia, hogy nem vette át a hitelező felszólító leveleit. Egyetlen felszólító levél sem érkezett vissza a hitelezőhöz, a kézbesítettnek minősülő felszólító levelek az elévülést megszakították.

Sérrelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem vizsgálta érdemben a fellebbezést, csupán a Kúria eseti döntéseire utalással bírálta el azt. A másodfokú ítélet jogszabálysértő, mert kiterjesztően értelmezte a régi Ptk. 327.§ (3) bekezdésében foglaltakat, a közokiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozatot „elévülést megszakító eljárás során hozott végrehajtható határozatnak” minősítette. A felperes egyoldalú kötelezettségvállalása, a hitelező felmondása nem tekinthető „végrehajtható határozatnak” akkor sem, ha ezek birtokában a hitelező kérhette volna végrehajtható okirat kiállítását. A másodfokú bíróság jogértelmezése ellentétes az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakkal. Az elévülés téves jogszabályi hivatkozás alapján, helytelen jogi következtetés levonását követően, jogszabályba ütköző módon került megállapításra.

Utalt továbbá arra, hogy a végrehajtás kezdeményezésének jogszabályi akadályai is voltak, hiszen 2010-et követően hosszú éveken keresztül árverezési és kilakoltatási moratórium, kvótarendszer, a fogyasztókat megillető tisztességtelenül felszámított összegekkel történő elszámolás miatti végrehajtási moratórium került megállapításra, ebben a társadalmi, gazdasági és jogszabályi környezetben objektíve akadályoztatva volt abban, hogy a végrehajtás kezdeményezésére vonatkozó jogát szabadon gyakorolhassa.

[11] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati költsége megfizetésére irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [13] A Pp. 270.§ (2) bekezdésében és a 275.§ (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.
- [14] Az adott esetben a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, a Kúria egyetért annak helytálló indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, csupán a felülvizsgálati kérelemben foglalt többirányú érvelés kapcsán mutat rá a következőkre:
- [15] A felperes egyrészt a kölcsön adója volt, másrészt az őt terhelő kölcsöntartozás visszafizetéséért a **perbeli** ingatlanával zálogkötelezettséget is vállalt.
- Miután 2008. január 16-án a **perbeli** ingatlanra (biztosítéki ingatlan) bejegyezték az APEH végrehajtási jogát, a hitelező 2008. június 9-én azonnali hatállyal felmondta a hitelszerződést közjegyzői okiratba foglaltan. Ezzel a felperes tartozása lejárttá, teljes összege esedékessé vált, megnyílt az igényérvényesítés lehetősége a hitelező számára.
- Ezt követően a hitelező igényét két módon érvényesíthette a felperessel szemben: zálogjogosultként bekapcsolódhatott az APEH által kezdeményezett végrehajtási eljárásba és a zálogjoggal terhelt ingatlanból keresetett kielégítést a követelését illetően, illetve kölcsönadóként arra is lehetősége volt, hogy közokirat záradékolásával végrehajtást kezdeményezzen a felperes ellen, ez a végrehajtás a felperes teljes vagyonát érinthette volna.
- [16] A hitelező 2008-ben az előbbi lehetőségek közül az első megoldást választotta: be kívánt kapcsolódni az APEH által kezdeményezett végrehajtási eljárásba. A bíróság 2008. július 31-én jogerőre emelkedett végzésével állapította meg a hitelező mint zálogjogosult kielégítési jogának megnyíltát és engedélyezte a végrehajtási eljárásba bekapcsolódását. A végrehajtó ennek a végrehajtási eljárásnak a szünetelését állapította meg 2009. március 5-én, figyelemmel arra, hogy az APEH a végrehajtási előleget nem fizette meg, így a végrehajtó intézkedett a hitelező által befizetett végrehajtási előleg visszautalásáról is. Az utolsó végrehajtási cselekményre 2009. március 27-én került sor, a végrehajtási jog elévülése 2009. március 27-ével ismét megkezdődött. Utal arra a Kúria, hogy a végrehajtási jog elévülhetett a végrehajtás szünetelése alatt is (1037/2004. számú polgári elvi határozat), a végrehajtási jog elévülését a régi Ptk. 327.§ (3) bekezdésének megfelelően csak végrehajtási cselekmény szakíthatta meg, a végrehajtási jog elévülésének megszakítására a hitelező által 2011-től küldött felszólítások nem voltak alkalmasak.
- [17] A hitelező a kölcsönszerződés 2008. június 9-ei azonnali hatályú felmondását követően a teljesítési határidő lejárta után közokirat záradékolásával közvetlen végrehajtást kezdeményezhetett volna a felperes ellen. A követelés és egyben a követeléssel kapcsolatos végrehajtási jog elévülésének kezdeteként a közokiratba foglalt teljesítési határidő eltelte jöhet számításba, ettől az időponttól kezdve az ilyen követelés más hatósági eljárás közbeiktatása nélkül közvetlenül kikényszeríthető, ezért elévülésének megszakítására a már említett régi Ptk. 327.§ (3) bekezdése az irányadó. Ha mód van a végrehajtási kényszer közvetlen alkalmazására, akkor csak a végrehajtási cselekmény olyan célra vezető jogérvényesítési lépés, amely az elévülés megszakítását eredményezheti. A Kúria a másodfokú bíróság által is hivatkozott határozatokban foglaltakat a jelen jogvita eldöntése során is irányadónak tekinti.

[18] A Ptk. 327.§ (3) bekezdése folytán a felmondást követően a hitelező írásbeli felszólításainak már nem volt jelentőségük a követelés, illetve a végrehajtási jog elévülésének megszakítása szempontjából, az írásbeli felszólítások a jogérvényesítés lehetőségének megnyílt (a felmondás) előtt szakíthatták volna meg az elévülést, de a végrehajtási jog elévülésének megszakítására nem voltak alkalmasak.

A végrehajtás kezdeményezésének akadályát nem képezhatték azok a körülmények, amelyekre felülvizsgálati kérelme utolsó részében hivatkozott az alperes, lehetséges, hogy ezek a körülmények alapot adtak egy már megindult végrehajtás megakasztására, de nem a végrehajtás kezdeményezésére.

[19] A kifejtettekből következően a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján - indokolásbeli kiegészítéssel - hatályában fenntartotta.

Záró rész

[20] A Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperes viseli a saját felülvizsgálati költségét és köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely költség a felperes képviselőtét ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege. A Kúria a munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (1), (5) bekezdéseiben, valamint a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg.

[21] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. június 19.

. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Szabolcsi-Varga Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

BB

bírósági ügyintéző